

Utvecklingsplan 2022-2026

Sliperiet Gylsboda

Strategi för utveckling av Sliperiet Gylsboda

Utvecklingsplan 2022-2026 Sliperiet Gylsboda

Strategi för utveckling av Sliperiet Gylsboda

Rapport	2021-12 - 22
Referens	Josefine Gustafsson, konsult Natur och Människor Hållbar utveckling info@josefinegustafsson.se www.josefinegustafsson.se
Kontaktperson	Pia Lindberg, Sliperiet Gylsboda Tel 070-310 91 62 pia@sliperietgylsboda.se
Webbplats	www.sliperietgylsboda.se
Fotografier	Josefine Gustafsson
Kartmaterial	Lantmäteriet

Förord

Sliperiet Gylsboda har av Region Skåne fått stöd till en förstudie som ska resultera i en utvecklingsplan. Hembygdsföreningen har en bred verksamhet och ligger i Stenriket i nordöstra Skåne. Föreningen har under ett par år rustat upp en fallfärdig industribyggnad till ett kulturcenter med utställningsdel, fossil- och mineralsamling och verkstäder för konstnärer. Föreningen vill fortsätta utveckla sin verksamhet och med stöd av en förstudie få möjlighet att fördjupa kunskaper kring bland annat målgrupper, ekonomi, samarbetsparter och turism. Förstudien genomförs av föreningen tillsammans med en extern konsult. Resultatet är en rapport och denna femårsplan för fortsatt utveckling av platsen.

Föreningen tackar Region Skåne för att vi fått möjligheten att fördjupa oss i utvecklingsarbetet.

Innehållsförteckning

Förord	5
1 Vision	7
2 Mål	8
3 Bakgrund	9
4 Verksamhetsbeskrivning	10
5 Resultat SWOT-analys	11
5.1 Nuläge	11
5.2 Framtid	12
6 Fokusområden – Målgrupper - Åtgärder	13
6.1 Konst och skapande	14
6.2 Kulturhistoria Sliperiet och brukssamhället Gylsboda	15
6.3 Bygemenskap	16
6.4 Mineral- och fossilsamlingen	17
6.5 Kultur- och naturbaserad turism	18
7 Nästa steg	20
8 Referenser	21
9 Bilaga	22

1 Vision

Sliperiet och Gylsboda ska präglas av rika möjligheter till upplevelser, konstutövande och friluftsliv till gagn för näringsidkare, boende, konstnärer och besökare. Utvecklingen i och kring Sliperiet Gylsboda sker på ett långsiktigt hållbart sätt i samverkan.

2 Mål

- 2026 ska insatser på Sliperiet Gylsboda ha stärkt möjligheterna till ett rikt kulturliv och förbättrat mottagandet av kulturutövare.
- 2026 ska insatser på Sliperiet Gylsboda med omnejd ha bidragit till att stärka området som destination och ökat möjligheten till upplevelser, bland annat kopplade till konst och konsthantverk av den för området unika svarta diabasen.
- 2026 ska insatser ha bidragit till hållbart nyttjande i och runt Sliperiet Gylsboda samt ökat kunskapen om stenbrottets historia, den svarta diabasen och konsten kopplad till diabasen.
- 2026 har samverkan utvecklats, både genom offentliga, privata och ideella initiativ.
- 2026 har samverkan mellan kulturcentra i Skåne, nationellt och internationellt utvecklats.
- Alla projekt med koppling till Sliperiet Gylsboda har genomsträvsats av hållbarhet i alla led för att säkerställa bevarande av de sociala, ekonomiska och ekologiska värdena i området inklusive kulturmiljön - för att möta framtida utmaningar.

3 Bakgrund

Hembygdsföreningen har en bred verksamhet och ligger i Stenriket i nordöstra Skåne. Föreningen har under ett par år rustat upp en fallfärdig industribyggnad till ett kulturcenter med utställningsdel, fossil- och mineralsamling och verkstäder för konstnärer. Föreningen vill fortsätta utveckla sin verksamhet och med stöd av en förstudie få möjlighet att fördjupa kunskaper kring bland annat målgrupper, ekonomi, samarbetsparter och turism. Förstudien genomförs av föreningen tillsammans med den externa konsulten Josefine Gustafsson på Natur & Människor Hållbar utveckling. Resultatet är en rapport och denna strategiska femårsplan för fortsatt utveckling av platsen.

4 Verksamhetsbeskrivning

Föreningens organisation består i en styrelse med fem ledamöter, tre suppleanter och en ungdomssektion. Könsfördelningen är jämn, olika generationer finns representerade och människor med ursprung från olika länder ingår i styrelsen.

Vi riktar oss även över kommungränserna mot Älmhult, Östra Göinge och Olofström för samverkan. Två dialogmöten med kommunerna och representanter från länsstyrelserna har hållits under 2021 för att utveckla ett fruktsamt samarbete. Kommunpolitiker och tjänstemän har varit med och diskuterat kultur, friluftsliv, samverkans- och utvecklingsmöjligheter.

Föreningen har också deltagit i Leaders utvecklingsarbete kring ny strategi under våren 2021.

Tourism in Skåne och Skånes Hembygdsförbund har valt ut föreningen i ett projekt kring kulturturism, där grunden lagts under innevarande år, men arbetet fortsätter under kommande år.

Ett ständigt arbete med att bygga ut kontaktnätet pågår och nätverket med verkamma konstnärer utökas allteftersom.

Föreningen kommunicerar via ett antal kanaler på sociala media, med löpande uppdateringar om vad som pågår och vad som planeras.

Lokalpressen skriver om evenemang, utställningar och annat som arrangeras. Artiklar kompletteras med annonsering vid behov.

Verksamheten strävar efter att bidra till Region Skånes kulturpolitiska mål: ”Hela Skåne ska utveckla och ha tillgång till ett rikt och dynamiskt kulturliv av hög kvalitet med både bredd och spets som fler ska ha förutsättningar att delta i och ta del av på lika villkor.”

Här ser föreningen ett ansvar att i vårt område i nordöstra Skåne skapa en verksamhet som stöder målen med kvalitativ kulturell verksamhet i glesbygdsområdet.

5 Resultat SWOT-analys

Sliperiet Gylsboda gjorde en SWOT-analys under styrelsemötet den 15 december 2021.

SWOT är en förkortning av

S = Strengths (Styrkor) och W = Weakness (Svagheter),

O = Opportunities (Möjligheter) och T = Threats (Hot)

SWOT-analysen gjordes på verksamheten som helhet för att skapa underlag att jobba vidare med. Vi ville på detta vis

- analysera nuläget och strategier
- belysa framtidens möjligheter och hot
- kartlägga eventuella problem som behöver lösas

Var och en skrev ner sin syn på styrkor, svagheter, möjligheter och hot. De samlade resultaten är sammanställda nedan. Efter SWOT-analysen förväntas styrelsen fortsätta arbetet genom att se över hur styrkor och möjligheter kan utnyttjas och hur den skall gå tillväga för att minska svagheter och möta hot.

5.1 Nuläge

Styrkor

Miljön

Drivet

Bredd

Idérikedom

Medvind

Bra kontaktnät

Historien

Gylsbodas magi

Bra omtalat

Populärt

Bra på att få stöd

Nyckelpersoners energi

Publicitet

Positiv bild

Starkt engagerad nyckelperson

Kommunkontakter

Svagheter

Medelåldern på besökare, behövs fler yngre

Marknadsföringen kan bli bättre, mer sociala medier (utöver det som nu sker på

Facebook, blogg, hemsidan och Instagram)

Tidsbrist

Ingen kollektivtrafik
Långt från städer
Brist på händer
För litet antal engagerade
Intäkter
Åldersstruktur
Ekonomi
Minskad kommunal turismorganisation
Mycket hänger på en starkt engagerad nyckelperson

5.2 Framtid

Möjligheter

Nå ut till ännu fler människor
Utöka utrymme
Fortsätta utveckla, t ex genom Leader-projekt
-huggebåsen till mineral/fossil museum
-smedjan
-symposium
-kurser
Kreativ magnet
Symposium
Verkställer undervisning
Café/Restaurang
Events
Turistmagnet
Stensamlingen
Utställningshallen
Lokala boendemöjligheter, residence

Hot

Tidsbrist
Kostnader
Bristande samverkan mellan lokala aktörer
Bristande turismsatsning från kommunen
Brist på pengar
Inget intresse
Att stensamlingen blir kvar i utställningslokalen så att utrymmet inte kan frigöras
Förändringar som kan komma om det aktiva stenbrottet läggs ner
”kulturell istid”
Utdraget arbete med att färdigställa lokaler

6 Fokusområden – Målgrupper - Åtgärder

Förslag på fokusområden, åtgärder och målgrupper togs fram av Pia Lindberg och Josefine Gustafsson under en kreativ workshop på Wanås den 27 september. Förslaget mailades sedan ut till styrelsen och diskuterades under styrelsemötet den 7 oktober 2021. Därefter inbjöds alla att fortsätta bidra till detta levande dokument.

6.1 Konst och skapande

Åtgärder och målgrupper:

- Utställningar (varannan månad)
Målgrupp: Konstintresserade familjen, utställare (kända och blivande konstnärer och konsthantverkare)
- Stenskulpturskola med fokus på Diabas
Målgrupp: internationella konstnärer, även kurser för andra intresserade
Stöd via t ex Trans Europe Halles, Nordiska Ministerrådet
- Keramikkurser - handformning och drejning
Målgrupp: Konsthantverks- och hantverksintresserade
Kursledare, t ex Martin och Mette (ev ytterligare resurs: Ingrid Svantesdotter Larsson, Eva Sigvardsson)
- Smideskurser - järnsmide och knivsmide/damasksmide
Målgrupp: Smidesintresserade
- Pedagogisk verksamhet
Målgrupp: Grundskolan
- Residence/boende för konstnärer och andra kulturutövare

6.2 Kulturhistoria Sliperiet och brukssamhället Gylsboda

Målgrupper: Boende i området och kulturhistoriskt intresserade

Åtgärder:

- Digital kommunikation via t ex App Litteraturkartan, Harry Martinsson
- Smedjans ässja, skorsten, inredning ska färdigställas
- Utställningslokalen – frigöra utrymme genom att flytta mineralsamlingen
- Kort film – då och nu i Gylsboda, lite som boken
- Forma ett bygderum/hörna eller liknande som lockar till att stanna upp, titta och läsa – minibibliotek
- Uthembygdsmuseum modell mindre, använda bilder och text från boken. Inspiration från den som finns i Vilshult och Sibbhults utemuseum om sten
- Uppdatera och marknadsför Appen Gylsboda friluftsmuseum (David Szemenkar fd Appkompaniet)

6.3 Bygemenskap

Målgrupper: Boende i området, hemvändare och nyinflyttade

Åtgärder:

- Evenemang löpande/återkommande;
Föreläsningkvällar med en bredd på ämnen
Byafest första lördagen i juli
Gylsboda festival första lördagen i augusti
Utställning med lokala konstnärer, konsthantverkare
Utställning retrospektiv lokala konstnärer
Delaktiga i kulturveckan Näselfrossa (Olofström med omnejd)
- Ungdomssektion, självstyrande fritidsverksamhet
- Satellitverksamhet i Bergmanshuset/föreningshuset i Lönsboda
- Boulebanan, starta turnering med andra platser
- Bastuflotte/bastubåt i gamla stenbrottet

6.4 Mineral- och fossilsamlingen

Åtgärder och målgrupper:

- Leader-ansökan och ansökan till kulturrådet för att rusta upp/bygga lokal till samlingen. Den är unik i Europa på grund av sin omfattning, menar professorn i berggrundsgeologi, Ulf Söderlund, ledamot vid Kungliga Vetenskapsakademien
- Planera för studiebesök och kommande pedagogisk verksamhet
Målgrupp: Geologistudenter och geologiföreningar
- Evenemang - Geologins dag
Målgrupp: Intresserad allmänhet

6.5 Kultur- och naturbaserad turism

Målgrupper:

Kulturturism – boende i området, konstintresserade, kulturintresserade nationella- och internationella/europeiska besökare

Naturturism – boende i området, cyklister, vandrare, hundägare, natur- och friluftslivsintresserade nationella och internationella/europeiska besökare

Åtgärder:

- Paketresa: Mickael Johanssons konstglas i Småland – Sliperiet – Breanäs – Wanås. Pågår projekt med Tourism in Skåne och Skåne Hembygdsförbund
- Utveckla den påbörjade samverkan med Wanås
- Utveckla den påbörjade samverkan med Breanäs Hotell STF (ev caféet)
- Utveckla den påbörjade samverkan med Mickael Johanssons konstglas i Småland
- Utveckla samverkan med Immeln kanotcenter
- Planera för att utveckla natur- och kulturnaturguidningar i och omkring Gylsboda, kopplat till stenbrotten:
Berguven kontakta länsstyrelsen. Ansvarig Josefine Gustafsson

Lodjuret. Ansvarig Felix Heinzenberg
Nytebodaskogen. Ansvarig Josefine Gustafsson
Örnanäs. Ansvarig Agne Andersson
Harry Martinsson och Nässlorna Blomma
Stenbrotten och Sliperiets historia

- Planera för att koppla ihop vandring och cykling med bland annat Skåneleden, Sydostleden, Immeln och Vattenriket. Samarbete med Immeln kanotcenter och Region Skåne (ansvarig för strövområde Breanäs).
- Bastuflotte/bastubåt
- Utöka caféverksamheten t ex med Pop-up restaurang
- Använda företrädevis lokala entreprenörer

7 Nästa steg

Föreningen fortsätter utvecklingsarbetet och planen kommer att följas upp som en stående punkt vid våra styrelsemöten, där vi kommer att prioritera åtgärder efter vad som framkommit i planen och i SWOT-analysen.

Vi ser att mycket är genomförbart under en ganska snar framtid, annat är svårare för oss att påverka (t ex kollektivtrafiken). Både verksamheten med evenemang och vernissager och större åtgärder som ombyggnation av uthusen kommer vi att satsa på att möjliggöra så fort som möjligt. Ansökningar för bidrag till byggnationen är redan påbörjade.

8 Referenser

Tillväxtverkets och Visit Swedens webinar 211202 Hållbar turism i praktiken

Region Skånes kulturpolitiska mål

Minnesanteckningar från dialogmötena (april och november 2021) under Friluftslivets År med Olofström, Älmhult, Osby och Östra Göinge kommuner samt med friluftslivssamordnare från Skåne och Blekinge länsstyrelser

Naturkartan/Outdoor map <https://www.naturkartan.se/sv/sliperietgylsboda>

9 Bilaga

Kartor över skyltad cykelled Sliperietleden 1,2 mil, vandringslingorna Stenbrottslingan 1,1 km och Gylsbodaslingan 1,5 km (lättillgänglig)

Se kartor även i Naturkartan App eller <https://www.naturkartan.se/sv/sliperietgylsboda>

